

των, ὅτε κατέστριψε τὴν ζωὴν του, ἦτο νυμφευμένος πλουσίαν, ἐπίκληρον καὶ μονογενῆ κόρην τοῦ στρατηγού Conway, εἶχε δὲ καὶ σώματος κάλλος καὶ παιδείαν. Ἡ οἰκία, αἱ ἀμαθαι, οἱ ἵπποι καὶ τὰ ἐνδύματά του διέπρεπον κατὰ τὴν κομψότητα καὶ τὴν πολυτέλειαν. Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν ἐπῆρκει εἰς τὰς δαπάνας, ἐδανείσθη 120 χιλ. λίρας στερλίνας· μετεχειρίζετο δὲ μέρος τῶν χρημάτων τούτων καὶ εἰς πολλὰς ἀγαθοεργίας· διότι ἦτο κατ' ἐξοχὴν φιλόanthropos καὶ οἰκτίρμων· ἀλλ' ἀκούων τὰς χρείας τῶν ἄλλων παρέβλεπε τὰς ἰδίας, ὥστε ἡ ἀμνηχανία τὸν ἔφερεν εἰς ἀπελπίσιαν. Ὅθεν ἀπελθὼν εἰς χαμαιτυπιεῖον προσκάλεσε τέσσαρας γυναῖκας καὶ διελθὼν εὐθύμως μετ' αὐτῶν τινας ὥρας, τὰς παρεκάλεσεν ἔπειτα ν' ἀναχωρήσωσι, καὶ μετὰ δύο λεπτὰ ἀμέσως ἔκαυσε διὰ τοῦ πυροβόλου τὴν κεφαλὴν του. Ὁ δυστυχῆς! δὲν ἐζήτηε ἀπὸ τὰς γυναῖκας, εἰμὴ ἐν μόνον φίλημα, καὶ ἡ εὐγνωμοσύνη του μετεβάλλετο δι' αὐτὸ εἰς καθαρὰν φιλίαν! Περίφηρός τις ὑποκρίτρια, ὑπὲρ τῆς ὁποίας ἐδαπάνᾳ ὑπερόγκους ποσότητας, τὸν παρεκάλεσε νὰ τῇ στείλῃ 25 λίρας· αὐτὸς δὲ ἀπήντησεν ὅτι δὲν εἶχε πλέον πῶν 7 ἢ 8 γκινεῶν, τὰς ὁποίας καὶ ἔπεμφεν. Ἄλλ' εὐθὺς ἐξῆλθεν ἐκ τῆς οἰκίας διὰ νὰ δανεισθῇ καὶ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸ γύναιον. Ὀλίγῳ δὲ πρὶν ἀποθῆναι ἀπεράτισε νὰ φανερώσῃ τὴν ἀληθῆ κατάστασιν εἰς τὸν πατέρα του, ὅστις ἔδραμε μὲν μακρόθεν διὰ ν' ἀποτίσῃ ὅλα τοῦ υἱοῦ του τὰ χρέη, ἀλλ' ἔρθασε κατὰ τὴν αὐτὴν ἐκείνην νύκτα, ὅτε οὗτος ἦτο ἤδη φρονεμένος!

Τοιαῦτα δυστυχῆματα συμβαίνουνσι συχνάκις πάντοτε μεταξὺ τῶν Ἀγγλων. Εἰς δὲ τὴν Κοπεγχάγην πρὸ τινων ἐτῶν οἱ ἄνθρωποι ἐξέριπτοντο ἀπὸ τὰ πρόθυρα. Ἐκατὸν εἰκοσι δὲ τοιαῦται αὐτοχειρίαι συνέβησαν ἐντὸς 12 μηνῶν. (Bonsteten).

Αἱ αἰτίαι, αἱ ὁποῖαι ἐπηρεάζουσι τὸν ἐγκέφαλον, δι' αὐτοῦ δὲ ἐπισκοτίζουσιν, ἢ καὶ παντελῶς ταράττουσι τὴν διάνοιαν ὑπάρχουσι πολλαὶ καὶ διάφοροι, χωρίζονται ὅμως εἰς δύο μεγάλας τάξεις, τὰς φυσικὰς καὶ τὰς ἠθικάς. Ἐνίστοε προσέρχεται ἡ νόσος ἀπὸ πληγῆν τῆς κεφαλῆς, ἢ ριζώσιν τοῦ ἐγκεφάλου, καὶ τῶν ὑμῆνιων, οἱ ὁποῖοι πόν περιβάλλουσιν· ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον γεννᾶται ἀπὸ ἠθικὰ πάθη, οἷον τὸν ἔρωτα, τὴν θεομανίαν, τὴν ὀργὴν, τὸ φόβον, τὴν λύπην, τὴν ἀκηδίαν, τὴν φιλοδοξίαν· πολὺ δὲ συχνότερον τὴν ζηλοτυπίαν εἰς τὰς γυναῖκας.

Ἡ μεγάλη χαρὰ φέρει: πολλάκις τὸν θάνατον καθὼς εἰς τὸν Σοφκλέα· διατι νὰ μὴ σαλεύῃ καὶ τὸ λογικόν; (ἐτρελάθη ἀπὸ τὴν χαρὰν).

Ὀλίγους παράφρονας εὗρεν ὁ Humboldt μεταξὺ τῶν ἀγρίων· διότι πραγματικῶς αὐτόθι: ὁ νοῦς κοιμᾶται· σπανίως δὲ εὐρίσκονται καὶ εἰς τὰς δεσποτικάς, ἢ μοναρχικὰς χώρας· ἐπειδὴ ἡ πολιτικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἐλευθερία δὲν ἐξάπτει τῶν ἀνθρώπων τὰ πάθη, ὁ δὲ ἐγκέφαλος ἀργεῖ σχεδὸν ὡς χέρτος ἀγρός· τούτο ἱστορεῖται περὶ τῆς Κίνας, τῆς Ἰαπωνίας καὶ τῆς Τουρκίας· εἰς δὲ τὴν Εὐρώπῃν περὶ τῆς Ρωσσίας καὶ Ἰσπανίας, ἐκτὸς ὅμως τῶν μεγάλων πόλεων, ὅπου συνήθως πλεονάζουσι.

Πάντοτε ἡ σύντονος τοῦ πνεύματος ἐνασχολία προϋδοποεῖ τὴν φρενοβλάβειαν, καθὼς καὶ ὁ ἐρημικός καὶ μονήρης βίος. Ἄλλ' ἐκ τῶν διαφορῶν τῶν ἔξω σπανιώτατα ἐκίπτουσιν εἰς τὸ πάθος τοῦτο φυσιογράφοι, ἰατροί, γεωμέτραι, χημικοί κτλ. ἀγνώσκουσιν δὲ οἱ πολιτικοί, καθὼς ἐκπαλαὶ παρετήρησεν ὁ Ἀριστοτέλης· μετ' αὐτοὺς δὲ οἱ δευσιδαίμονες ἱερεῖς, οἱ αἰρεσιάρχαι, οἱ ὑφ' ἀνταί καὶ ὑποδηματοῦχοι, οἱ ἀγαματοποιοί, οἱ ζωγράφοι, οἱ μουσικοί, καὶ πρὸ πάντων οἱ ποιηταί.

Συγχωρήσόν μοι, ὦ ἱερὰ σκιά τοῦ παμβασιλέως τῶν ποιητῶν ὅτι ἐκφράζω εὐλαβῶς τὴν πάνδημον τὴν ἀλήθειαν! Οὐδεὶς ἄλλος παρ' ἐμὲ θαυμάζει πλέον τὸν τὰς ἐθνογραφικὰς γνώσεις καὶ τὸν ὑπερβάλλον πατριωτισμὸν Σου, ὑπὸ τοῦ ὁποίου κινούμενος ἐξώπασας τὴν μικρὰν Ἑλλάδα κατὰ τῆς ἐρυχωρῶν Ἀσίου· Ἄλλὰ τὰ πλεονεκτήματά Σου ταῦτα ἐδύναντο ἴσως κατ' ἄλλον τρόπον νὰ ὠφελήσωσι τὴν ἀνθρωπότητα· καὶ Σὺ δὲν ἀπεθνήσκεις τυρλὸς ὡς ἡ καλλικέλαδος ἐδῶν καὶ σχεδὸν ἐπαίτης. Ἄν ὁ Πλάτων ἀπεράτισεν διὰ τὴν σωτηρίαν τῆς πολιτείας του νὰ Σὲ ἀποπέμψῃ ἑστεφανωμένον μὲ δάφνας, τί ἤβλεπεν ἄρα γε πρὸ σήμερον, βλέπων πολλοὺς αὐτοχειροτονήτους κληρικούς τῆς δόξης Σου, ἐξ ὧν οἱ μὲν ἐπαγγέλλονται νὰ παρερῶν μετὰ τὰς θανατούς τέχνας των καὶ τὴν ποίησιν ἄλλοι δὲ σεμνότεροι μακροθυνῆτες παρατάγας ὄλους τὸν δρόμον Σου, ἀμιλλῶνται μὲ τοὺς μυθιστοριογράφους τοῖσι πλείοτερον νὰ διαφθείρωσι τὴν καρδίαν ἐν τῇ καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἀνεγειρομένης ἀπειροκάκου νεολογίας· Ἄλλ' ἐξάπτοντες τὴν φαντασίαν τιμωροῦνται ἐκ τῶν λειμμάτων αὐτοῖ ἐυτοῖ ἐλευνότητά, καθὼς ὁ Τάσος εἰς τὴν Αὐτοσίαν καὶ ὁ γλυκύτατος Γκίλβερτ εἰς τὴν πατρίδα τῶν Δρυϊδῶν ἐκτὸς πολυαριθμῶν ἄλλων. Ἡ τὸ παράδειγμα τοιούτων δυστυχημάτων, μάλιστα ὁ ζήλος τῆς ἀρετῆς, ὁ ὁποῖος διαλάμπει εἰς τὰ ἀθάνατά Σου ποιήματα, θεϊότατε Ὅμηρε, εἴθι ἀποστρέψῃ τὴν ὀργῶσαν εὐφυῖαν εἰς σπουδαιότερα τικείμενα. (1)

Ἰδιαιτέρως δὲ ἐπισκῆπτει ὡς ἐπιδημία ἡ φρενοβλαβία ἐπὶ τῶν πολιτικῶν στάσεων καὶ τῶν θρησκευτικῶν νεωτερισμῶν. Διὰ τοῦτο ἐπερίστεισαν οἱ παρὰ φρονες κατὰ τοὺς καιροὺς τῶν σταυροφοριῶν καὶ

(1) Ἡ πατρὶς τῆς εὐφύνης εἶχε κατὰ διαφόρους καιροὺς καὶ ἀληθεῖς ποιητάς. Ὁ Ἀθανάσιος Χριστόπουλος ἀνεδείχθη ἄξιος τοῦ Ἀνακρέοντος τοῦ Θεοκρίτου, τοῦ Τιβοῦλλου καὶ τοῦ Πρωπεύου. Ὁ Γάκωχος Ρίξος διέπρεψεν, εἰπέρ τις ἄλλος κατὰ τὸ Λυρικὸν καὶ δραματικὸν ἐν ταῦτό, ὁ μελούμενός προσέτι καὶ τῆς γλώσσης τὴν κομψότητα. Ὁ Σουτσοὺς ἐνθυμίζει τὸν Ἀρχιλόχου τὸν Ἰουβεράλιον· ὁ δὲ Παγκραβὴς διὰ τε τὴν αἰσθητικὴν καρδίαν καὶ τὴν γοιμότητα τῆς φωνῆς αἰσθητικῶν, προσέτι δὲ καὶ τὸ ἡρέμα βέρον τοῦ ἔργου του δύναται ν' ἀποβῇ ἄξιος τοῦ ποιητοῦ τῶν ἄρχαίων, τῶν Κήπων, καὶ οὕτως ἄλλου τοιοῦτου.